

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА

З чеської філології

**ТВОРЧА ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ ТА ЇЇ РОЛЬ У
РОЗВИТКУ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

Студентки групи Сл (чес) 18-22
факультету східної і слов'янської
філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Чеська мова і література, друга
іноземна, переклад

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.038 Слов'янські
мови та літератури (переклад
включно)

Перша – чеська

Гончар Вероніки Павлівни

Науковий керівник:

Клеофастова Тетяна Вікторівна

доктор філологічних наук, професор

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА.....	5
1.1 ЖИТТЄВИЙ ТА ТВОРЧИЙ ШЛЯХ БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ.....	5
1.2 ВНЕСОК БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ У РОЗВИТОК ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ...8	
1.3 РОЛЬ БОЖЕНИ НЕМЦОВОЇ У СТАНОВЛЕННІ ЧЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	10
1.4 ВПЛИВ ЇЇ ТВОРІВ НА РОЗВИТОК ЧЕСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ.....	12
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА.....	13
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

XIX століття в історії чеської літератури відзначається яскравими іменами та значними творами, які відбивали епоху та формували національну ідентичність. Серед цих імен особливе місце займає Божена Немцова, чия літературна спадщина є втіленням національного духу та творчої майстерності.

Ця курсова робота присвячена аналізу “Творчої індивідуальності Божени Немцовой та її впливу на чеську літературу”. Я прагну висвітлити унікальність творчого шляху Немцовой, її внесок у літературну спадщину та вплив на літературні течії 19 століття.

У дослідженні будуть висвітлені основні моменти біографії Немцовой, аналіз її творчості через призму народних традицій, а також оцінка її ролі у формуванні літературного канону та впливу на сучасну культуру.

Вивчення творчості Божени Немцовой є ключовим для розуміння культурної спадщини Чехії, її літературного розвитку та взаємодії зі світовою культурою. Це дослідження дозволить нам глибше зануритися в історію чеської літератури та оцінити внесок Божени Немцовой у світовий літературний процес.

Об’єктом дослідження є творча індивідуальність Божени Немцовой, видатної чеської письменниці XIX століття. **Предмет** дослідження – вплив творчої індивідуальності Божени на розвиток чеської літератури.

Мета дослідження:

- Дослідження життєвого та творчого життя Божени Немцовой;
- Розкриття внеску Божени Немцовой у розвиток чеської літератури;
- Дослідження ролі Немцовой у становленні чеської національної літератури;
- Дослідження впливу творів Божени Немцовой на розвиток чеської мови та культури.

Матеріал дослідження:

- Дослідження з історії чеської літератури;
- Твори Божени Немцовой, як прозові, так і поетичні;
- Критична література про життя та творчість Божени Немцовой.

У моїй роботі були використані наступні **методи** дослідження:

- Описовий метод;
- Біографічний метод;
- Типологічний метод;
- Порівняльно-історичний метод;

Структура роботи складається з вступу, основної частини (теоретичної та практичної частин), висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

1.1 Життєвий та творчий шлях Божени Немцовой

Божена Немцова – чеська письменниця, яка відіграла важливу роль у національному відродженні Чехії, відома на весь світ під ім'ям, яке вона обрала для своєї літературної кар'єри. Прийшла вона в цей світ як Барбора Новотна, а після одруження батьків стала відома як Барбора Панклова. Її життя, сповнене творчістю та внеском у чеську культуру розпочалося 4 лютого 1820 року у місті Відень та завершилося 21 січня 1862 року у місті Прага в кварталі Нове Місто. Божена була дочкою покоївки Терези Новотної та кучера Йоганна Панкла. Також деякі літературознавці вважають, що Божена Немцова була позашлюбною дочкою княгині Заганської Катерини, або її сестри Доротеї. Існують декілька аргументів на підтримку цієї гіпотези: Божена та Катерина мали дуже схожу зовнішність, теплі стосунки між дівчатами, а також тим, що Божена виглядала старшою за свій вік та літературознавці вважали 1816 або 1817 роки справжньою датою народження Немцовой. З іншого боку існують вагомі аргументи, які ставлять цю теорію під сумнів. Наприклад подібність сестер Панклових.

Своє дитинство Барбора Панклова провела в Ратиборжіце поблизу Чеської Скалиці, де її мати поступово народилося ще дванадцять дітей.

З 1826 по 1833 рік Божена навчалася в школі Чеських Скалицях.

У 1837 році за наполяганням своїх батьків Немцова вийшла заміж за 32-річного урядкового чиновника Йозефа Немца, з яким в них були різні погляди на світ та вони мали зовсім різні характери. Але саме завдяки своєму чоловікові Немцова, перебуваючи у Празі (1842-1845) зблизилась з Вацлавом Болеміром Небеським та Карелом Яремиром Ербеном під впливом яких почала писати свої перші твори на чеській мові.

У 1845 році Божена Немцова разом із чоловіком переїжджає з Праги до Домажлиць. Цей переїзд був пов'язаний з роботою чоловіка. Незважаючи на те, що подружжя прожило в Домажлицях лише три роки, цей час мав значний вплив на творчість письменниці. Немцова глибоко занурилась у життя місцевих селян

та ремісників, налагодила з ними щирий контакт. Також це дало їй можливість зсередини вивчити народне середовище, його звичаї, традиції, мову та фольклор. Ці знання згодом лягли в основу багатьох її творів, зробивши їх етнографічно точними, щирими та емоційними.

Але нажаль цикл творів, написаний Боженою Немцовой під час перебування у Домажлицях несподівано викликав у домажлицьких міщан дику злобу. Їх негодування вилилося у сповнений ненависті лист, адресований Карелу Гавличеку-Боровському, який на той момент був редактором журналу “Чеська пчела” та надрукував твір Божени “Картинки з околиць Домажлиць”. У своєму листі сповненому злоби та цинізму, міщани нападають на письменницю за те що вона дружила з батраками та робітниками, та навіть пропонують дати хабара редакторові журналу, аби “пані Божена Немцова була осоромлена не тільки в Домажлицях, а й в усій Чехії”. У відповідь на цей лист Карел Гавличек-Боровський опублікував статтю в якій він чітко роз’яснив значення творів Б. Немцовой для розвитку національної культури, підкреслив їх глибоку народність та високу художність її творів.

Коли почались революційні події в 1848 році, то на тлі цих подій Божена Немцова продемонструвала свою прогресивність. Вона щиро вірила в необхідність змін та співчувала тим, хто боровся за кращу долю. Також Немцова використовувала свої твори як інструмент пропаганди, щоб поширювати ідеї рівності, свободи та справедливості. Вона засуджувала соціальну нерівність та виступала за справедливе ставлення до всіх людей, незалежно від їхнього статусу чи походження. Також Божена глибоко вірила в справедливість і закликала до чесного та неупередженого ставлення до людей. Б. Немцова також вірила в силу освіти. Вона розуміла, що освіта є ключем до прогресу, і закликала до поширення знань серед народу.

У 1848 році Йозефа Немца було звинувачено у зв'язках з революціонерами, та начальство почало переселяти його з дружиною з міста у місто, доки не відіслало їх до Угорщини в 1850 році. Божені Немцовій вдалось переїхати до Праги з чотирма дітьми вже тоді коли революція йшла на спад. Вона ступила на празькі вулиці, коли повстання було жорстоко придушене, а надії на свободу розтоптані. У кінці 1950-х років стосунки пари почали занепадати, що призвело до роздумів про розлучення.

У 1855 році Божена Немцова написала оповідання “Карла” та “Сестри”, а також повісті “Бабуся” і “Гірське село”. Повість “Бабуся”, над якою Немцова працювала майже три роки, у роки своєї глибокої кризи, коли переживала смерть свого старшого 16-ти річного сина Гінека, який помер від туберкульозу, стала одним із найпопулярніших та найважливіших реалістичних творів чеської літератури. Ця повість була перекладена багатьма мовами і досі читається в чеських школах. Але незважаючи на це все Божена вважала роман “Гірське село” (“Pohorska vesnice”) вершиною своєї творчості. Цей твір передає через себе весь її життєвий досвід, глибоке розуміння народного життя, звичаїв та традицій, зокрема ходів та словаків. За жанром твір “Гірське село” вважається “проблемним” романом, де історія благородного графа Гануша Бржезенського та його словацьких друзів є ілюстрацією таких важливих для Немцової ідей, як соціальна справедливість, єднання чехів та словаків, а також значення народної просвіти.

Нажаль життя Божени Немцової обірвалось занадто рано, вона прожила всього 42 роки. Постійні негоди, матеріальна нужда, переслідування та цькування протягом усього життя підірвали здоров'я письменниці. Остані роки життя для письменниці стали справжнім випробуванням. Незважаючи на своє самопочуття Божена Немцова працювала сиділкою в лікарні та отримувала за цю роботу копійки, аби хоч трохи прогодувати себе та дітей.

В серпні 1861 року, сповнена сподівань, Божена Немцова вирушає до міста Літомишль. Укладення договору про видання повної збірки творів давало їй шанс на покращення матеріального становища та визнання. Однак доля знову готувала їй випробування. Застудившись, письменниця тяжко захворіла. Її мрії про кращу долю та забезпечене життя руйнувалися на очах. На додаток видавець відмовився виплачувати їй гроші.

На початку січня 1862 року знесилена хворобою Божену Немцову перевезли до Праги. Її стан погіршувався кожен день та 20 січня письменниця померла.

Незважаючи на сильний мороз тисячі мешканців міста вийшли попрощатись з улюбленою письменницею. Її смерть стала великою трагедією для всієї чеської культури, і люди прагнули віддати їй шану та висловити свою скорботу.

Під час похорону люди згадували про життя та творчість письменниці, а також читали вірші, присвячені їй пам'яті. Ці слова глибокої вдячності та щирої скорботи відбивали те значення, яке мала Божена Немцова для чеського народу. Її похорони стали не лише прощанням з видатною письменницею, але й символом єднання чеського народу.

Сьогодні ім'я Божени Немцовой шанується як однієї з найвидатніших чеських письменниць. Її твори, сповнені людяності, щирості та любові до рідного краю, й далі вражають читачів по усьому світу. Пам'ять про письменницю та її внесок у чеську культуру житиме вічно.

1.2 Внесок Божени Немцовой у розвиток чеської літератури

Внесок Божени Немцовой в розвиток чеської літератури був великим. Завдяки своїм творам Немцова зробила значний внесок у збереження та розвиток чеської національної ідентичності та культурної спадщини. Емоційна глибина та щирий зв'язок з народом стали ключовими характеристиками творчості Божени Немцовой. У творах Немцовой, написаних після революції 1848-1849 років, чітко простежуються теми революційної боротьби, національного самоусвідомлення та соціальної справедливості. Ці теми органічно переплітаються, формуючи

глибинний та багатогранний аналіз тогочасного чеського суспільства. Божена Немцова не лише писала власні твори, вона також збирала та публікувала народні казки та легенди, роблячи значний внесок у збереження та популяризацію фольклорної спадщини Чехії. Її діяльність свідчить про глибоке відчуття відповідальності перед своїм народом та прагнення передати його дух у своїх творах.

Освіта народних мас: пріоритетна тема у творчості Божени Немцовой. Ця тема виникла не випадково, тому, що система освіти в Чехії особливо після революції в 1848 році, потребувала суттєвих змін. Освіта перебувала під повним контролем консервативного католицького духовенства. Їхнім головним завданням було збереження австро-угорського панування в Чехії та недопущення будь-яких змін у суспільстві. Викладання в усіх школах Чехії проводилось тільки на німецькій мові. Усіх учнів примушували вивчати німецьку мову, а за найменшу провинність їх жорстоко карали.

Божена Немцова, подібно до інших прогресивних діячів свого часу, розглядала освіту підрастаючого покоління як важливий інструмент у боротьбі за визволення чеського народу. Письменниця мріяла про по-справжньому прогресивну школу, яка б не лише просвіщала, але й визволяла людей від несвободи, забобонів, та безправ'я.

Про ці складні часи Божена Немцова написала повість “Пан Учитель”, який ґрунтується на реальних подіях та описує педагогічну діяльність відомого чеського просвітителя 20-30-х років 19 століття Йозефа Юнгманна та інших чеських прогресивних вчителів, які використовували нові та нестандартні методи викладання. Їх методика створювалась на повазі до особистості дитини, розвитку її критичного мислення та самостійності. Найважливішим аспектом педагогічної діяльності пана Йозефа Юнгманна та його послідовників було формування в учнів почуття національної гідності та любові до рідного краю.

1.3 Роль Божени Немцовой у становленні чеської національної літератури

Божена Немцова відіграла ключову роль у становленні чеської національної літератури. Вона стала першою письменницею в чеській літературі, яка писала твори в жанрах реалістичного роману. До Божени Немцовой чеська проза перебувала під впливом історизму та реалізму. Письменники в основному зосереджували роль своїх творів на вигаданих історіях, ідеалізованих персонажах та на героїчній діяльності. Але Немцова вирішила відійти від цих традицій та зосередила свої твори на реалістичному зображенні повсякденного життя простих людей. Саме цим Божена Немцова значно вплинула на чеську літературу. Своїми творами письменниця змусила читачів по-новому глянути на життя чеських сел, на виклики та проблеми, з якими стикалися звичайні люди.

Божена Немцова не лише описувала звичаї та побут чеських сел, але й глибоко досліджувала психологію кожного свого персонажа. Її герої були не просто статичними образами, а живими людьми з мотиваціями та емоціями. Саме її твори проклали новий шлях для розвитку реалізму в чеській літературі та надихнули ціле покоління письменників на створення нових шедеврів.

1845 рік став знаменним у творчості Божени Немцовой. Перебуваючи на відпочинку в рідних Ратиборжицях, вона написала свої перші казки, які згодом увійшли до семитомної збірки “Народні казки і перекази”. В цю збірку входять такі твори:

“Золоте руно” – казка поєднує в собі мотиви народних легенд та авторську фантазію.

“Лебідь” – лірична казка про вірність та кохання, що сягає за межі життя.

“Чорна принцеса” – казка з готичними мотивами, що досліджує тему вірності та самопожертви.

“Про рибалку і рибку” – переосмислення відомого сюжету про невгамовну жадібність.

“Про трьох зачарованих собак” – казка про дружбу, сміливість та перемогу добра над злом.

Збірка “Народні казки і перекази” стала значним внеском в чеську літературу. Ці казки не лише збагатили чеський фольклор, але й заклали основи для розвитку чеської дитячої літератури.

Казки Б. Немцовой були романтичними. Як і багато інших авторів того часу, вона глибоко цікавилась фольклором та етнографією. Однак це були не просто етнографічні записи. Саме в “Народні казки і перекази” Божена Немцова почала проявляти свою майстерність та кращі якості:

Народна мудрість – її казки містять народну мудрість, яка робить їх не лише розважальними, але й повчальними.

Глибоке розуміння народних прагнень – Божена Немцова не лише описує побут звичайних селян, а й зображує їхні мрії, надії та боротьбу за кращу долю.

Прагнення до реалізму – у ранніх казках письменниці відчувається прагнення до правдивого зображення життя.

Тонкий гумор та дотепність – казки Божени сповнені народним гумором, який робить їх не тільки цікавими, а ще й веселими.

Саме у казках, “створених на народному матеріалі, але викладених більш краще та захоплююче”, Б. Немцова вперше порушує питання соціального звучання. Ці твори стали справжнім викликом для чеських "патріотів", які звикли до спокійного, одноманітного життя без будь-яких потрясінь та прагнень до чогось високого та благородного. Її твори звинувачували у нехудожності, а саму письменницю – у незнанні життя.

У складний період життя, коли вирішувалась доля Божени Немцовой як письменниці, єдиною людиною, яка змогла її підтримати, був Карел Гавличек-Боровський (він був не лише видатним письменником, а ще й політичним діячем, який боровся за свободу та демократію в Чехії). Саме завдяки підтримці Карела

Гавличека-Боровського Божена Немоцова змогла подолати критику та здобути визнання як письменниця. Також важливо зазначити, що Немцова не просто сліпо слідувала порадам Гавличека-Боровського. Вона зберегла свою власну манеру письма та оригінальний стиль.

1.4 Вплив творів Божени Немцовой на розвиток чеської мови та культури

Одним з найважливіших аспектів впливу Божени Немцовой на розвиток чеської мови та культури є збагачення рідної мови. Письменниця ввела в літературний словник багато нових виразів та слів. Її твори сприяли розширенню лексики чеської мови. Божена Немцова не просто використовувала діалекти, а й творила з них справжні шедеври. Саме завдяки діалектам персонажі письменниці стають більш живими, реалістичними та запам'ятовуються. Також саме діалекти дозволяють Немцовій передати найтонші емоції та переживання своїх героїв. А ще передати атмосферу місць та соціальних середовищ у своїх творах.

Також Божена Немоцова стала символом чеської жінки. Її життя та творчість надихнули багатьох чеських жінок на найголовніше - це на боротьбу за свої права, та на освіту.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Оповідання “Дика Бара” (“Divá Bára”) Божена Немцова опублікувала 1856 року в календарі Чеська Скарбниця. Твір вийшов через рік після публікації свого найвідомішого твору “Бабуся”.

Події твору “Дика Бара” (“Divá Bára”) розгортаються в 19 столітті в селі Вестці в Ратиборжицькій долині та описують долю молоді дівчини Бари, яка стає об’єктом пліток і нерозуміння з боку оточуючих.

Це був період національного відродження та початку реалізму в чеській літературі. Божена Немцова передає справжню картину тогочасного суспільства та робить акцент на деталях. Також письменниця показує в цьому творі становище жінки. Вона намагалася донести, що жінки не поступаються чоловікам у здатності до роботи та освіти. Можливо, Божена Немцова також хотіла показати, що жінки можуть бути навіть сильніші за чоловіків (момент коли Бара захищала Йозифека від хлопців в селі). У книзі чітко простежуються зусилля, спрямовані на покращення становища жінки в суспільстві.

Пропоную ознайомитись з головними героями оповідання Божени Немцовой “Дика Бара” (“Divá Bára”).

Мати Бари – самотня жінка на ім'я Бара, вийшла заміж за пастуха Якуба. Їхній шлюб подарував їм дочку, яку вони назвали Барою. На жаль, одразу після народження дочки мати померла від страждань.

Пастух Якуб – коханий тато Бари, він був хоч і не ідеальним, але дуже сильним чоловіком. Якуб часто ходив похмурим, але мав дуже добре серце. Також батько безмежно кохав свою доньку та ніколи не кривдив її, та завжди не дивлячись ні на що підтримував її та завжди був на боці своєї доньки.

Бара – донька Якуба та його дружини, не могла похвалитися красою, але мала щире та добре серце. Вона була чесною та справедливою, завжди готова заступитися за слабких. Її густе чорне волосся, орлиний ніс та незграбна фігура

не відповідали традиційним уявленням про красу, але великі блакитні очі та м'язисте тіло виражали силу та рішучість. Бара не була схожа на інших дівчат свого віку – вона цінувала незалежність та свободу. Її душа тягнулася до природи, вона любила все живе і не боялася нічого.

Ельшка – маленька дівчинка зі світлим волоссям, що сягало їй пояса, була справжньою поціновувачкою природи. Її трохи наївна, але прониклива душа щиро захоплювалася Барою такою, якою вона була насправді. Ельшка не звертала уваги на думки інших людей і цінувала свою дружбу з Барою понад усе.

Пес Лішай – вірний пес Бари, був не просто вихованцем, а справжнім другом і опорою в найскладніші часи. Він ніколи не зраджував своїй господині, завжди готовий був підставити їй плече і розділити з нею будь-які радощі та печалі. Справжній друг людини, Лішай щиро любив Бару і був готовий захищати її від будь-якої небезпеки.

Пан священик – літній чоловік, знаний своєю мудрістю та досвідом у різних сферах життя. Зазвичай спокійний та розважливий, він був братом панни Пепінки.

Пані Пепінка – сестра священика та тітка Ельшки. Вона була маленькою, літньою жінкою. Вона вела власне господарство і не дуже ладнала з Барою. Проте, коли Ельшка подружилася з Барою, панна Пепінка змінила своє ставлення і теж почала її поважати. З часом доброта Бари остаточно підкорила серце панни Пепінки.

Йозифек – рудий хлопчик невеликого зросту, знаходив у Барі міцну опору. Його захоплювала її сила, здатність захистити від сільських хлопців. Добрий і товариський, син Костельникових. Також він не поділяв їхнього упередженого ставлення до Бари. Їм не подобалася дівчина, яку вони вважали потворною і дурною, але Йозифек мав зовсім іншу думку.

Сюжет твору (скорочено):

Бара жила зі своїм татом Якубом, який був місцевим пастухом на околиці села Вестці. Її мати померла одразу після народження дитини, тому Якубу довелося самотійно виховувати доньку.

Бара з дитинства нічого не боялась та не була забобонною. Також дівчинка була дуже сильною та вправною та могла впоратись навіть з самою сильною худобою, з якою навіть не всі хлопці могли впоратись. За це жителі села не люблять Бару. Більшість з жителів села взагалі вважали її відьмою.

Єдиними справжніми друзями Бари були син священнослужителя Йозифек, племінниця пастора Ельшка та її вірний пес за ім'ям Лішай. Ельшка була найкращою подругою Бари з раннього дитинства, а Йозифек був тайно закоханий в Бару. Коли діти підросли, то Йозифеку довелося поїхати на навчання до міста, а Ельшку відправили жити до її багатії тїтки до Праги на три роки. Бара залишилася в селі зі своїм собакою Лішаєм та татом допомагати йому по господарству.

Через три роки Ельшка зову повернулася до села та розповіла Барі, що вона закохалася в доктора Гїнека та готова вийти за нього заміж. Але Ельшка ще не здогадувалася що її тїтка, панї Пепїнка вже вирішила що Ельшка повинна вийти заміж за багатого завідувача з сусїдного села. Тому коли Ельшка дізналася про плани тїтки панї Пепїнки, вона одразу розповіла Барі, та попросила в неї допомоги. Бара одразу придумала план, як залякати багатого завідувача, щоб він більше не приїжджав до Ельшки. Вона вдягла біле вбрання прикинувшись привидом, та пішла вночі на кладовище чекати на пана завідувача. Коли він проїжджав повз кладовище на кареті, Бара вистрибнула та злякала чоловіка і він побіг додому. Люди з села дізнавшись, що на кладовищі був привид, одразу побігли до старого будинку де проживала Бара зі своїм батьком Якубом та зловивши Бару відправили її ночувати до старої каплиці на кладовищі, а мати

Йозифека в кінці таємно підпалила капицю. Але місцевий мисливець, з яким в Бари були взаємні почуття встиг врятувати її.

В решті решт мисливець запропонував Барі переїхати до нього додому, щоб їй там було безпечніше та Бара одразу погодилась. Пан завідувач більше не з'являвся в будинку Ельшки, а коли пані Пепінка дізналась що тітка Ельшки віддасть все своє майно в Празі, якщо Ельшка вийде заміж за лікаря Гінека, вона погодилась на їх шлюб.

Отже проаналізувавши роман “Дика Бара” (“Divá Bára”) можна розглядати не лише як захоплюючу історію про кохання та самореалізацію, але й як гостру критику суспільства. Твір викриває людську заздрість та злобу, які можуть мати руйнівний вплив на життя людей.

Також ми можемо визначити, що головна тема книги – пошуки свободи та самореалізації молодій дівчині, яка бореться з суспільними умовами та традиціями. Бара прагне знайти своє місце у світі, але стикається з численними перешкодами, адже її походження та соціальний статус не дозволяють їй бути собою.

Книга “Дика Бара” (“Divá Bára”) – це літературний твір у романтичному жанрі з елементами пригодницького та історичного роману. У ньому Божена Немцова представляє сильну та незалежну героїню, яка бореться з умовностями суспільства та шукає власне місце у світі. Її історія надихає читачів на пошук власних цінностей і цілей у житті, а також показує важливість любові, сім'ї та стосунків у житті людини.

ВИСНОВКИ

Отже мною було проведено дослідження на тему “Творча індивідуальність Божени Немцовой та її роль у розвитку чеської літератури”. Згідно з метою дослідження мною були поставлені такі цілі:

- Дослідити життєвий та творчий шлях Божени Немцовой;
- Розкрити внесок Божени Немцовой у розвиток чеської літератури;
- Дослідити роль Немцовой у становленні чеської національної літератури;
- Дослідити вплив її творів на розвиток чеської мови та культури.

Зазначена мета та зазначена ціль роботи була виконана. Для цього були використані такі методи, як:

- Описовий метод;
- Біографічний метод;
- Типологічний метод;
- Порівняльно- історичний метод;

У першому “теоретичному” розділі роботи було досліджено:

- Життєвий та творчий шлях чеської письменниці Божени Немцовой;
- Внесок Божени Немцовой у розвиток чеської літератури;
- Роль Божени Немцовой у становленні чеської національної літератури;
- Вплив її творів на розвиток чеської мови та культури.

Божена Немцова – відома чеська письменниця, поетеса, редакторка, збирачка казок, перекладачка та публіцистка. Вона по праву вважається однією з найвидатніших постатей в історії чеської літератури.

Твори Божени Немцовой, перекладені багатьма мовами, й досі захоплюють читачів та дослідників. Її вважають однією з основоположників сучасної чеської літератури. Твори Немцовой, пронизані красою чеської мови та культури, порушують глибокі теми: кохання, втрату, соціальну справедливість та фемінізм.

У другому “практичному” розділі роботи було розглянуто твір “Дика Бара” (“Divá Bára”), опис головних героїв та сюжет цього твору.

Ця робота може слугувати цінним інструментом як для подальших досліджень та аналізу творчості Божени Немцовой, так і для вивчення класичної чеської літератури.

ANOTACE

Téma: “Tvůrčí individualita Boženy Němcové a její vliv na českou literaturu”.
Předmětem zkoumání je tvůrčí individualita Boženy Němcové, vynikající české spisovatelky 19 století.

Účel je:

Studie o životě a díle Boženy Němcové;

Odhalení přínosu Boženy Němcové k rozvoji české literatury;

Studium podílu Němcové na formování české národní literatury;

Studie vlivu děl Boženy Němcové na vývoj českého jazyka a kultury.

Výzkumný materiál je:

Studie k dějinám české literatury;

Díla Boženy Němcové, próza a poezie;

Kritická literatura o životě a díle Boženy Němcové.

výzkumné metody jsou: popisná metoda, biografická metoda, typologická metoda a srovnávací-historická metoda.

V první “teoretické” části bylo uvažováno Studie o životě a díle Boženy Němcové, Odhalení přínosu Boženy Němcové k rozvoji české literatury, Studium podílu Němcové na formování české národní literatury a Studie vlivu děl Boženy Němcové na vývoj českého jazyka a kultury. V druhé “praktické” části práce bylo uvažováno práce “Divá Bára”, popis hlavních postav a děj tohoto díla.

Klíčová slova: život Boženy Němcové, český jazyk a kultura.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Немцова, Божена. Повісті та розповіді. Прага, 1950. 246 с.

Немцова, Божена. Шварин диявола: Безстрашний Мікеш: Про Несита: Сильний Стібор . Прага: Ян Лайхтер, 1912. 63 с.

Чеські письменники ХІХ - початку ХХ ст . Прага: Чехословацький письменник, 1982. С. 186–190.

Історія чеської літератури. 2., Література національного відродження / Редактор тома Фелікс Водічка . 1-е вид., Прага: Чехословацька академія наук, 1960. 684 с. С. 567–598.

Чеські письменники літератури для дітей та юнацтва / Упорядник Отакар Халупка . Прага: Альбатрос, 1985. С. 269–275.

Немцова Божена // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2006. — Т. 2 : Л — Я. — С. 264.

Хто був ким у нашій історії до 1918 року / (Павло Августа ... та ін.) . 4-е вид., Прага: Libri, 1999. 571 с., ISBN 80-85983-94-X . С. 282–283.

Вавра, Вінсент. Божена Немцова: біографічна та літературна спроба . Prague: Otto, 1895.

Кубка, Франтішек ; Гоботний, Милослав. Божена Немцова. Прага: В. Нойберт і сини, 1940. 304 с.

Немцова, Божена. Бабуся: Картинки сільського життя . Ілюстрація Адольфа Кашпара. Прага: Чеська спілка графіків, 1924.

Ганна Улюра. Ніч на Венері: 113 письменниць, які сяють у темряві. —

Київ : ArtHuss, 2020. — 464 с. — ISBN 978-617-7799-43-5.

BITTNEROVÁ, Martina. (2007) Nymfomanky české literatury [online] Scriptorium knihovnička rukopisů. 24. 7. 2007 Martina Bittnerová [cit. 2. 3. 08]. Muzeum Božene Němcové. c2006 Advice.cz, s. r. o. Dostupný z WWW:

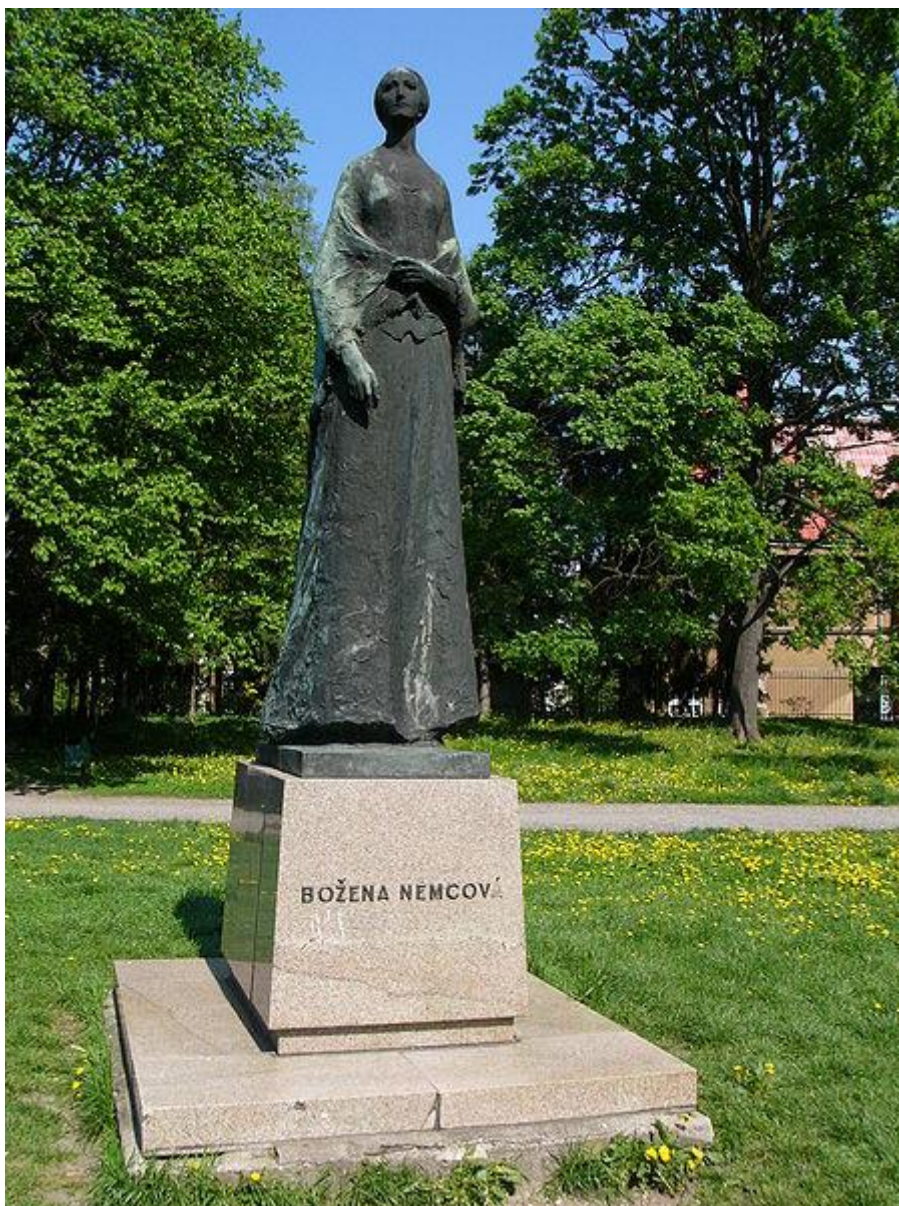
<http://www.muzeumbn.cz/bozenanemcova/clanky/bn-bittnerova.html>

Božena Němcová : sborník k 140. výročí úmrtí. 1. vyd. Red. Vladimír Binar a kol.

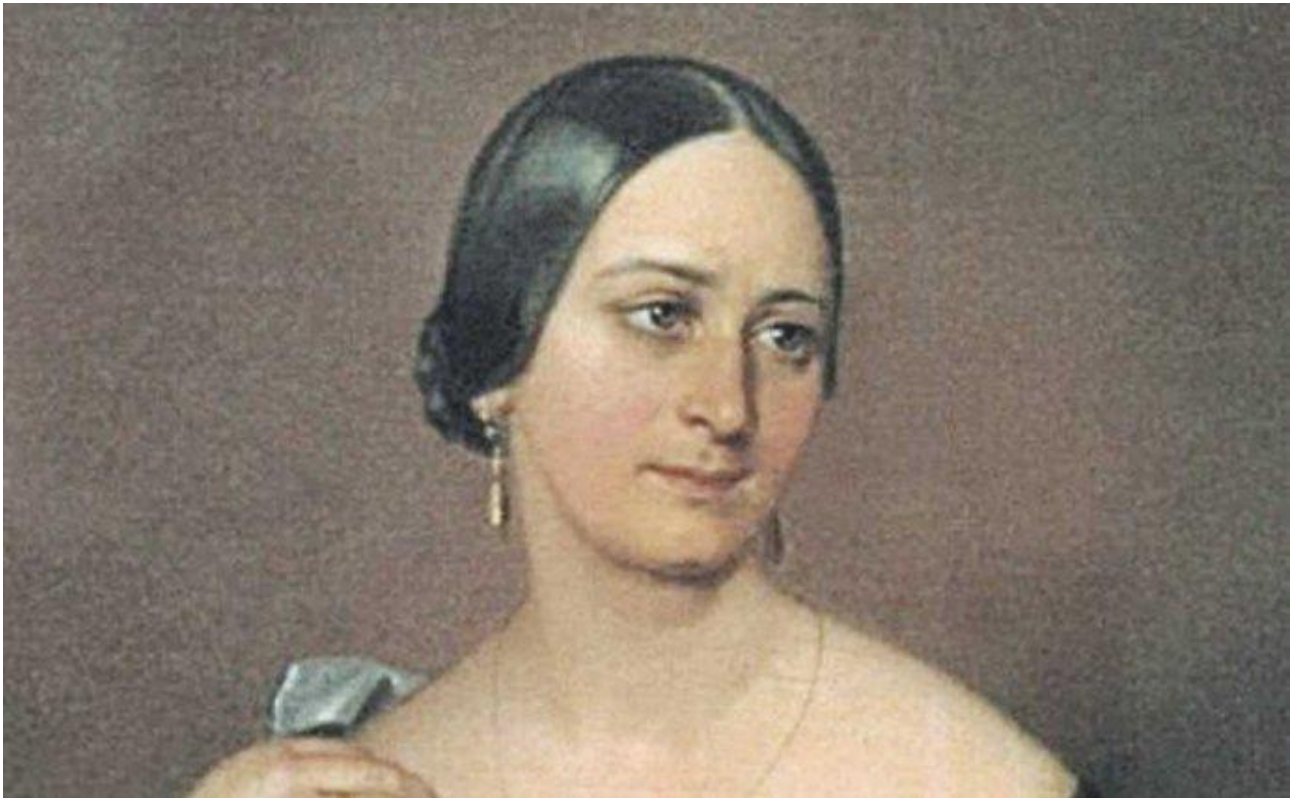
Literární archiv : sborník Památníku národního písemnictví v Praze, roč . 34. Prah a :

Památní k národních o písemnictví, 2002. 502 s. ISBN 80-85085-59-3.

ДОДАТКИ

Statue of Božena Němcová in Olomouc (Czech Republic). Photo by Michal Maňas.
*{{Czech}} Socha sv. Boženy Němcové v [[[:cs:Olomouc

Detail z olejomalby Josefa Hellicha z roku 1845. Jedná se o jeden z mála autentických autorčiných portrétů. Repro: Deník N.